

HÁT CSAK A HARMAT ÁLTAL TUDHATÓ ...

Az első fényben látszik a meglepetés: hóharmat szállt a kertekre, fedelekre. Csillog milliárdnyi kis koponyája a semmi kristály-tömeggyűlésének itt körül, a földön. A színek szép tompán ragyognak ki alóla, sejtelmesen frissít a reggel és megmagyarázhatatlan a jókedv, melyet itt arcom előtt, mint képregényekben: számtól elszálló karikákban közöl a világgal, az utca többi szereplőjével a pára. Kockáról kockára halad a történet, beszélgetünk. Közben felkél a nap, a gépkocsik alatt a sár is aranylik, az ablakok felizzanak, szembesüti a fákat, hát felémfordul a park és visszaköszön.

De már csak a szünetnek számító ódák által tudható, hogy a látható világban tapasztalt minden veszteség és pusztítás ellenére minden jó megmenekül és örökké megmarad mégis? már egzakt prognózisokból és rádióhírekből sosem üzen?

Mekkora kaland az álomból kivetközni naponta, kimenni téli nyári valóságodba más sorsok közé, szegények s regények öröklött díszleteibe, olvasmányokból átéltek hangulatába, mely nem az a kimondott operett-helyszín. Már megint azt rebesgetik: az egész van végveszélyben. Családi válság — és sokmilliárdnyi gyermekük szenved meg: válik a megcsalt Természet a félrejáró Fizikától, szípozhatnak szegény kis Gangesz-parti, Kilimandzsáró és Kárpát környéki árvák ...

Születtem fekete szeptemberben s időközben már vörös brigádok védték Sevillát, Madridot, Salamancát. Világrajöttöm körülményei közé számítható a hangosfilm megszületése s az abesszín háború, az évtized leghidegebb tele, legnagyobb árvize s a trónválság (éppen) Angliában. Azóta tényleg semmi se bizonyos, biztonságos. Csak az üveghalak vitrindivatja tart ki. Csak az önmagát világgá elvégző munka, mely mindig a sarlóból, kalapácsból szabadul fel, bárki sajátította ki szimbólumának, maradt az egész dolgozó emberiségé, jövőé, jóé. Mindig végveszélyben volt s mindig másképp volt végveszélyben. A végveszélyek egymásra át nem számíthatók és ki nem cserélhetők.

Ó, messziről érkező szél, a világ arca előtt lengő kendő, ó csendes hajnal és alkonyat közti földi nap, mely alatt bölcsőben ringott és balsorsban remegett kedvenc legkisebb emberiséged, ó idő, ne engedd, hogy elillanjon a földről az élet íze és harmata.